

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

A T A S K A I T A

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOJE 2001 METŲ FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS TIKRINIMO IR ASIGNAVIMŲ NAUDOJIMO PROGRAMOMS (TEISĖSAUGOS INSTITUCIJŲ SISTEMOS KOORDINAVIMAS IR KONTROLĖ. TEISMO ANTSTOLIŲ INSTITUCINĖS REFORMOS METMENŲ ĮGYVENDINIMAS. TEISMŲ MATERIALINĖS TECHNINĖS BAZĖS PLĖTOJIMAS IR KOMPIUTERIZAVIMAS.)VYKDYTI VERTINIMO REZULTATŲ

2002 m. birželio 07 d. Nr. 1020-1

Vilnius

1. BENDROJI DALIS

Finansinio audito 2-ojo departamento vyresnioji kontrolierė Vilmantė Jasevičiūtė ir kontrolierė Jolanta Balionienė, vykdydamos Valstybės kontrolieriaus pavaduotojo V.Švedo 2002-03-05 pavedimą Nr.1020-1, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijoje (toliau – Ministerija) atliko 2001 metų finansinės atskaitomybės tikrinimą ir asignavimų naudojimo programoms (Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimas ir kontrolė. Teismo antstolių institucinės reformos metmenų įgyvendinimas. Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas) vykdymo vertinimą.

Tikrinimas pradėtas 20002-03-03 ir baigtas 2002-06-07.

Tikrinamuoju laikotarpiu, t.y. nuo 2001 metų pradžios Teisingumo ministru buvo Gintautas Bartkus, o nuo 2001 m. liepos 5 d. Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu teisingumo ministru paskirtas Vytautas Markevičius.

Už Ministerijos ūkinę finansinę veiklą 2001 metais buvo atsakingi Ministerijos sekretorius Rimvidas Kūgis ir Finansų departamento direktorė Gertrūda Tumelienė. Šiuo metu už Ministerijos ūkinę finansinę veiklą atsakingas Ministerijos sekretorius Juozas Akstinas.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos identifikavimo kodas – 8860495, adresas – Gedimino pr.30/1, 2600 Vilnius.

Ministerijos išlaidų sąmatų vykdymo balanso duomenimis Ministerijos turtas 2002-01-01 sudarė 9342900 Lt, 2001-04-01 – 9322000 Lt (1,2 priedai).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. lapkričio 7 d. nutarimu Nr.1354 patvirtintais Ministerijos nuostatais, Teisingumo ministerija yra Lietuvos Respublikos vykdomosios valdžios institucija ir vykdo įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestos teisingumo srities valstybės valdymo funkcijas bei įgyvendina šioje srityje valstybės politiką. Ministerija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, įstatymais, kitais Lietuvos Respublikos Seimo priimtais teisės aktais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Lietuvos Respublikos Prezidento dekretais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Ministro pirmininko potvarkiais bei patvirtintais nuostatais. Ministerijos veikla organizuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės aprobuotais viešai paskelbtais strateginiais veiklos planais, kuriuose nurodomi svarbiausieji Ministerijos uždaviniai ir jų įgyvendinimo būdai.

Ministerija yra juridinis asmuo, turintis antspaudą su Lietuvos valstybės herbu, sąskaitas banke ir yra biudžetinė įstaiga finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto.

Svarbiausias Ministerijos uždavinys yra kurti nacionalinę teisinę sistemą, atitinkančią teisinės valstybės sampratą ir Europos sąjungos kriterijus.

2. VDAUS KONTROLĖS IR VIDAUS AUDITO VERTINIMAS

Tikrinimą atrankos būdu, naudojant pokalbių su tikrinamaisiais, ataskaitų peržiūrų procedūras, dokumentinį ir palyginimo metodus atliko vyresnioji kontrolierė V.Jasevičiūtė. Tikrinamasis laikotarpis 2001 metai.

Už vidaus kontrolės organizavimą Ministerijoje atsakingas Teisingumo ministras V.Markevičius.

Tikrinamuoju laikotarpiu, t.y. 2001 metais Ministerijos struktūra ir etatų sąrašas buvo tvirtinami Teisingumo ministro įsakymais. Teisingumo ministro 2001-08-03 įsakymu Nr.158 patvirtinta Ministerijos struktūra ir etatinių vienetų skaičius – 121. Šiuo įsakymu taip pat patvirtinta tarnybinių priedų Ministerijos tarnautojams nustatymo ir skyrimo bei materialinių pašalpų skyrimo tvarka. Teisingumo ministro 2001-08-03 įsakymu Nr.160 patvirtintas Ministerijos struktūrinių padalinių kuravimo tarp viceministrų ir ministerijos sekretoriaus paskirstymas.

Teisingumo ministro įsakymais patvirtinti Ministerijos struktūrinių padalinių nuostatai. Ministerijos darbuotojų veiklos sritys ir funkcijos nustatytos valstybės tarnautojų pareigybių aprašymuose, patvirtintuose Teisingumo ministro. Pareigybių aprašymai parengti vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. birželio 19 d. nutarimu Nr.693 “Dėl valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos patvirtinimo ir valstybės tarnybos valdymo funkcijų”. Teisingumo ministro 2001-12-13 įsakymu patvirtintas Ministerijos darbo

reglamentas, kuriame nustatyta darbo organizavimo, vykdant Ministerijai pavestus uždavinius, tvarka. Reglamente aptartos tokios Ministerijos veiklos sritys, kaip Ministerijos struktūra ir darbo formos, teisės aktų projektų rengimas, raštvedyba, Tarptautinių organizacijų atstovų ir delegacijų priėmimas, vizitai į užsienį, visuomenės informavimas, tarnautojų kvalifikacijos kėlimas, skatinimas, atsakomybė ir drausminės bei tarnybinės nuobaudos ir kt.

Teisingumo ministro įsakymais ir potvarkiais yra patvirtinta tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarka bei nustatytos kuro normos.

Apskaitos dokumentų saugojimas organizuotas tinkamai. Ministerijos patalpas 2001 metais pagal sutartį saugojo UAB „Vilniaus skydas“. Ministerijos pastate įvesta gaisro apsaugos signalizacija. Pažymėtina, kad Ministerijoje nėra įrengtų kasos patalpų, vadovaujantis Vidaus reikalų ministerijos rekomendacijomis. Ministerijoje buhalterinę apskaitą tvarko Finansų departamentas. Apskaita, išskyrus darbo užmokesčio apskaičiavimą, nekompiuterizuota. Buhalterinės apskaitos sąskaitų planas patvirtintas Teisingumo ministro 2001-12-29 įsakymu Nr. 282.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. balandžio 5 d. nutarimu Nr.379 „Dėl Lietuvos Respublikos Valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo vertinimo tvarkos patvirtinimo“, Teisingumo ministro 2002-01-18 įsakymu Nr.11 buvo paskirti Ministerijos ir jos reguliavimo srityje esančių įstaigų atsakingi tarnautojai už Valstybės biudžeto asignavimų 2002 m. programų vykdymą ir vykdymo ataskaitų pateikimą (pagal įsakymo priedą), taip pat nustatyti ataskaitų pateikimo terminai bei Ministerijos Vidaus audito tarnybai pavesta atlikti programų, už kurių įvykdymą atsakinga Teisingumo ministerija, vertinimą ir parengti programų vykdymo vertinimo ataskaitas (3 priedas). Minėtu įsakymu atsakingu už Ministerijos ir įstaigų prie ministerijos programų vykdymo koordinavimą, paskirtas Ministerijos sekretorius R.Kūgis.

Ministerijoje, vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. vasario 7 d. nutarimą Nr.127 „Dėl valstybės institucijų, įstaigų ir įmonių vidaus audito“ nuo 2000-08-11 įsteigta vidaus auditoriaus pareigybė ir buvo skelbiami viešieji konkursai šioms pareigoms užimti. Ministro 2001-05-07 įsakymu Nr.41-k Vidaus auditoriaus pareigas buvo pavesta eiti Bendrųjų reikalų departamento Notariato, advokatūros, civilinės metrikacijos sektoriaus vyriausiajai specialistei D.Lubnevič. Ministro 2001-08-03 įsakymu Nr.160 Ministerijoje įsteigta Vidaus audito tarnyba (toliau –Tarnyba), patvirtinti 3 darbuotojų etatai. Šiuo metu Ministerijoje užimti 2 Tarnybos darbuotojų etatai, t.y. Tarnybos vyriausiajai specialistei D.Lubnevič pavesta nuo 2001-11-05 laikinai eiti Tarnybos viršininkės pareigas, iki nustatyta tvarka bus priimtas Tarnybos viršininkas bei teisingumo ministro 2002-04-03 įsakymu Nr.23 k laikinai iki nustatyta tvarka bus paskirtas Vidaus audito tarnybos vyresnysis specialistas į šias pareigas nuo 2001 m. balandžio 3 d. priimta R.Cickevičiūtė.

Tarnyba savo darbe vadovaujasi nuostatais, kurie atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. vasario 7 d. nutarimo Nr.127 „Dėl valstybės institucijų, įstaigų ir įmonių vidaus audito“ reikalavimus. Teisingumo ministro 2001-11-22 įsakymu Nr.253 patvirtinti Tarnybos pareigybių aprašymai. Teisingumo ministro 2001-11-21 įsakymu Nr.251 patvirtintas Tarnybos darbo reglamentas, kuriame numatyta Tarnybos darbo organizavimo, vykdant jai pavestus uždavinius, tvarka bei patvirtinti auditui atlikti reikalingi darbo dokumentai. Be to Teisingumo ministras 2001-10-02 patvirtino Tarnybos 2001 metų darbo planą, kuris parengtas atsižvelgiant į Ministerijos 2001 metų strateginį veiklos planą ir rizikos veiksnius. Vidaus audito darbo plane numatyta atlikti 6 patikrinimus bei vertinimus. Tarnyba, vykdydama 2001 metų darbo planą parengė ataskaitą Dėl Teisingumo ministerijos 2000 metų valstybės biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo, kurioje nurodyta, kad dėl nepakankamo 2000 metais vykdytų programų finansavimo Ministerija nepilnai vykdė 2000 metais numatytas priemones (Teismo ekspertizės centre susidarė neatliktų ekspertizių eilės, nevykdomos mokslinės užduotys ir pan.). Tarnyba pagal patvirtintą metų planą taip pat atliko kitus patikrinimus, kurių metu nustatyta eilė pažeidimų. Patikrinus advokatų, teikiančių valstybinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose pagal paskyrimą nustatyti darbo apmokėjimo tvarkos pažeidimai.

Tarnyba, remdamasi Teismo antstolių kontoros prie Kauno miesto apylinkės teismo depozitinių ir specialiųjų depozitinių sąskaitų apskaitos tvarkymo ir finansinės atskaitomybės audito, kurį atliko nepriklausoma audito įmonė medžiaga, parengė teisingumo ministro 2001 m. gruodžio 29 d. įsakymą Nr.279 „Dėl Teismo antstolių kontoros prie Kauno apylinkės teismo audito rezultatų“, kuriuo įpareigojo Teismo antstolių kontorą sustiprinti vidaus kontrolę, užtikrinti išieškotų ir paskirstytų lėšų teisingą apskaitą ir savalaikį išmokėjimą išieškotojams, atlikti visų antstolių kontoros lėšų metinę inventorizaciją, išsiaiškinti į apskaitą neįtrauktas konkrečias sumas, neišmokėtas depozitinių lėšų sumas pervesti į biudžetą, pašalinti kitus pažeidimus ir trūkumus. Su nustatytais pažeidimais ir trūkumais Teismo antstolių kontoroje prie Kauno miesto apylinkės teismo buvo supažindintos visos antstolių kontoros. Atkreiptas vadovų dėmesys į dažniausiai antstolių veikloje pasitaikančius trūkumus ir pažeidimus, nurodyta keisti požiūrį į vidaus kontrolės procedūras, kurios kol kas nėra efektyvios ir neužtikrina įstatymų, taisyklių ir kitų teisės aktų laikymosi.

Tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr.379 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo vertinimo tvarkos patvirtinimo“ ir vykdydama Teisingumo ministro 2002-01-18 įsakymą Nr.11, atliko 2001 metais vykdytų programų vertinimą (4 priedas). Vertindama programas, Tarnyba vadovavosi Finansų ministro patvirtintu Valstybės įmonių ir įstaigų vidaus audito vadovu, Tarnybos nuostatais, vidaus audito reikalavimais ir kitais teisės aktais. Vertinimui buvo pasirinktos tik trys programos: Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimas ir kontrolė, Valstybės garantuojamos

teisinės pagalbos suteikimas, Naujų tyrimo metodų įdiegimas ir ekspertinė praktika, nors aukščiau minėtoje Programų vykdymo vertinimo tvarkoje numatyta, kad turi būti vertinamos ministerijų strateginiuose veiklos planuose numatytos programos, t.y. 11 ministerijos 2001 metais vykdytų programų.

Susipažinus su Tarnybos pateikta Teisingumo ministerijos 2001 m. valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo vertinimo ataskaita, nustatyta, kad vertinimas atliktas nepakankamai išsamiai. Pasigendama duomenų apie biudžeto išteklių naudojimą ekonomiško požiūriu bei gilesnės analizės ar santykis tarp rezultatų ir jiems pasiekti sunaudotų išteklių yra maksimalus ar programos buvo įgyvendinamos naudojant atitinkamus išlaidų analizės metodus.

Atlikus išankstinę vidaus kontrolės vertinimą bei tikrinimo metu susipažinus su apskaitos ir kitais dokumentais, nustatyta, kad vidaus kontrolės sistema įdiegta ir veikia pakankamai efektyviai, kad ja galima būtų pasitikėti, todėl jos būklė vertinama gerai, išskyrus kai kurias klaidas ir neatitikimus, kurie aprašyti šioje ataskaitoje.

Atsižvelgiant į tai, kad Ministerijos Vidaus audito tarnyba įsteigta tik nuo 2001-08-03, 2001 m. iš trijų Tarnybos darbuotojų etatų faktiškai buvo užimtas vienas ir į tai, kad vykdant LRV 2001-04-05 nutarimą Nr. 379 buvo atliktas tik trijų Ministerijos vykdytų programų vertinimas, Tarnybos veikla 2001 metais buvo vykdoma nepakankamai efektyviai.

3. TEISĖSAUGOS INSTITUCIJŲ SISTEMOS KOORDINAVIMAS IR KONTROLĖ (programos kodas Nr.1.1)

Tikrinimą ištisiniu būdu, dokumentiniu metodu, naudojant pokalbių su tikrinamaisiais, ataskaitų peržiūrų bei analitinės tikrinimo procedūras atliko vyresnioji kontrolierė V.Jasevičiūtė, tikrinamasis laikotarpis – 2001 metai.

Teisingumo ministerijos misija pagal parengtą institucijos strateginį veiklos planą yra: įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės strateginius prioritetus, kurti valstybėje nacionalinę teisinę sistemą, užtikrinančią žmogaus teises ir laisves (5 priedas). Teisingumo ministerijai pavesta koordinuoti Valstybės vykdomą politiką Teisinės sistemos kūrimo srityje.

Svarbiausi Ministerijos strateginiai tikslai yra:

- Kurti nacionalinę teisinę sistemą, atitinkančią teisinės valstybės sampratą ir Europos sąjungos kriterijus.
- Užtikrinti civilinių teisių apsaugą, teisinėmis priemonėmis reguliuoti bei vystyti verslui palankią aplinką, sudaryti sąlygas valstybės administravimo tobulinimui.

- Sukurti ir įgyvendinti nacionalinę teisinės pagalbos sistemą, sudaryti lygias sąlygas asmenims, nepriklausomai nuo jų tautybės, lyties, įsitikinimų ginti savo teises ir teisėtus interesus bei siekti teisingumo.
- Analizuoti ir tobulinti teisėkūros procesą ir teisės sistemą Lietuvoje laikantis europietiško tradicijų, remiantis testinumo ir perimamumo principais bei derinant skirtingus teisinio reguliavimo metodus.
- Sudaryti sąlygas kriminalinių bausmių vykdymui, atitinkančias Lietuvos Respublikos įstatymų ir tarptautinių sutarčių reikalavimus, organizuoti bausmių vykdymo įstatymų numatytą auklėjimo priemonių taikymą nuteistiesiems.

Šiems tikslams įgyvendinti Ministerija vykdo 11 programų. Lietuvos Respublikos 2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2000-12-19 Nr.IX-89) su vėlesniais pakeitimais Ministerijai skirta valstybės biudžeto asignavimų iš viso – 31728 tūkst.Lt, iš jų paprastosios išlaidoms – 26348 tūkst.Lt, iš jų darbo užmokesčiui – 13540 tūkst.Lt ir nepaprastosios išlaidoms – 5380 tūkst.Lt. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr.1591 “Dėl 2001 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo” Ministerijai buvo patvirtintas sekantis 2001 metų Lietuvos Respublikos Valstybės biudžeto asignavimų paskirstymas pagal tvirtinamas programas:

Asignavimų valdytojų ir programų kodas	Asignavimų valdytojų ir programų pavadinimai	Funkcinės klasifikacijos kodas	Asignavimai			
			Iš viso	Iš jų		Nepaprastosioms išlaidoms
				Paprastosioms išlaidoms		
			Iš viso	Iš jų darbo užmokesčiui		
23.900.551	Teisingumo ministerija					
1.1	Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimas ir kontrolė	3.	4233	4233	2827	
1.2	Teismo antstolių institucinės reformos metmenų įgyvendinimas	3.	8688	8688	5755	
1.3	Neteisėtais pareigūnų veiksmais padarytos moralinės ir materialinės žalos atlyginimas	14.	200	200		
1.4	Teismų materialinės – techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas	3.	4670			4670
2.2	Hipotekų registro plėtojimas	3.	4081	3381	1595	700
3.1	Naujų tyrimo metodų įdiegimas ir ekspertinė praktika	3.	3936	3936	2773	
3.2	Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimas	14.	4590	4590		
4.1	Dalyvavimas kuriant teisės ir teisinę sistemą	3.	728	718	510	10
4.3	Teisėjų, antstolių, teismų ir hipotekos darbuotojų kvalifikacijos kėlimas	3.	122	122		

4.4	Teisėkūros proceso ir įstatymų įgyvendinimo sistemos pagrindų sukūrimas	14.	340	340		
5.1	Atstovavimas Europos Žmogaus Teisių Teisme	3.	140	140	80	
	Iš viso		31728	26348	13540	5380

Valstybės kontrolės tikrinimo metu vertinimui buvo pasirinktos trys programos: **1.1 programa - Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimas ir kontrolė**, kurios vykdymui 2001 metais skirta 4233,0 tūkst.Lt valstybės biudžeto asignavimų, **1.3 programa - Teismo antstolių institucinės reformos metmenų įgyvendinimas**, skirta 8688,0 tūkst.Lt ir **1.4 programa - Teismų materialinės – techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas**, skirta 4670,0 tūkst.Lt. Šių programų vykdymui iš viso skirta 17591,0 tūkst.Lt arba 55 % visų Ministerijai 2001 metais skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

Pagal Ministerijos pateiktą Institucijos strateginį veiklos planą Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimo ir kontrolės programa skirta įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės strateginius prioritetus, koordinuojant teisinių institucijų veiklą, sudaryti teisinės sistemos ir atskirų jos dalių kūrimo ir realizavimo prielaidas, numatyti priemones teisingumo ministerijos tikslams pasiekti ir jas realizuoti. Ministerija organizuoja Teisinės sistemos reformos metmenų įgyvendinimą – rengia teisės aktus ir atlieka teisės aktų projektų ekspertizę, koordinuoja teismų antstolių kontorų, advokatūros, notariato ir ekspertinių įstaigų darbą, formuoja teisinę praktiką, atitinkančią teisinės valstybės kriterijus, organizuoja valstybinės teisinės pagalbos teikimą, vykdo bausmių vykdymo sistemos reformą, užtikrina naujų kodeksų rengimą ir leidybą, organizuoja teisinių institucijų darbuotojų kvalifikacijos kėlimą, sudaro prielaidas paslaugų, atitinkančių Europos Sąjungos reikalavimus, efektyvumui didinti. Programa taip pat apima ministerijos administravimą. Pažymėtina, kad šis 1.1 programos aprašymas yra pakankamai platus ir iš esmės apima kitas Ministerijos vykdomas programas. Be to Ministerija šios programos lėšomis taip pat administruoja kitas Ministerijos vykdomas programas.

Įgyvendinant šią programą, prioritetiniu uždaviniu laikomas naujų kodeksų parengimas ir įgyvendinimas, teisėtvarkos institucijų reformos užbaigimas, nacionalinės teisinės pagalbos sistemos sukūrimas ir įgyvendinimas, pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių, civilinių teisių apsaugos stiprinimas, teisinių prielaidų bendradarbiavimui su kitomis valstybėmis teisingumo srityje sudarymas.

3.1. Biudžeto išlaidų sąmatos sudarymas

Pagal Teisingumo ministerijos 2001-01-10 patvirtintą Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimo ir kontrolės programos biudžeto išlaidų sąmatą programos vykdymui numatyta 4233,0 tūkst.Lt paprastųjų išlaidų, iš jų darbo užmokesčiui – 2827,0 tūkst.Lt, arba 66,8 % visų programos išlaidų (6 priedas).

Sąmata sudaryta ir pateikta vadovaujantis Finansų ministerijos parengtais Biudžetinių įstaigų išlaidų sąmatų rengimo bendraisiais metodiniais nurodymais, Finansų ministerijos 2000-12-29 raštu Nr.0201-11-0100042 “Dėl programų, patvirtintų 2001 metų valstybės biudžete, sąmatų” ir atitinka Finansų ministro 2000-12-28 įsakymu Nr.349a patvirtintas Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto išlaidų sąmatų ir skaičiavimo formas. Pažymėtina, kad Ministerija sudarydama 2001 metų Teisėsaugos institucijų koordinavimo ir kontrolės programos išlaidų sąmatą nesivadovavo Lietuvos Respublikos 2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr.IX-89 10 str., kuriuo valstybės biudžeto asignavimų valdytojams pavesta, sudarant 2001 metų išlaidų sąmatas, numatyti reikiamus asignavimus 2001 m. sausio 1 d. esamiems įsiskolinimams už suteiktas paslaugas ir įsigytas prekes, reikalavimais ir nenumatė išlaidų 2001 m. sausio 1 d. turėtam 24,7 tūkst.Lt kreditoriniam įsiskolinimui padengti. Be to, 2001 metų Teisėsaugos institucijų koordinavimo ir kontrolės programos biudžeto išlaidų sąmatoje išlaidos darbo užmokesčiui buvo apskaičiuotos nesivadovaujant Finansų ministerijos ir Socialinės apsaugos ministerijos 1991-12-10 raštu Nr.07-2258/08-18 patvirtinta Valstybinių organų darbo apmokėjimo fondo apskaičiavimo tvarka bei Finansų ministerijos ir Socialinės apsaugos ministerijos 1993-07-29/30 raštu Nr.53/07-1655 patvirtinta Laikina biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo tvarka. Lėšų, skirtų Ministerijos darbuotojų darbo užmokesčiui dydis 2001 metų išlaidų sąmatoje planuotas atsižvelgiant į patvirtintą Ministerijos etatų skaičių ir į faktiškai 2001 metams darbuotojams nustatytus tarnybinių atlyginimų koeficientus bei priedus.

Metų eigoje sąmata buvo tikslinama ir pagal 2001-12-29 patvirtintą patikslintą Teisėsaugos organų sistemos koordinavimo ir kontrolės programos išlaidų sąmatą paprastosioms išlaidoms skirta 4028,0 tūkst.Lt, iš jų darbo užmokesčiui – 2602,0 tūkst.Lt bei nepaprastosioms išlaidoms skirta 205,0 tūkst.Lt (7 priedas). Ministerija apie, programos biudžeto išlaidų sąmatoje numatytų asignavimų pagal ekonominę klasifikaciją paskirtį, pakeitimus informavo Finansų ministeriją

Ministerija, informuodama Finansų ministeriją apie papildomų lėšų iš sutaupytų paprastųjų lėšų skyrimą pagrindiniam kapitalui įsigyti, nenurodė investicinio projekto, kuriam numatyta skirti lėšų, pavadinimo bei šio projekto ryšio su asignavimų valdytojo vykdoma programa, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 88 punkte.

3.2. Biudžeto lėšų naudojimas pagal patvirtintą sąmatą

Pagal Ministerijos pateiktą Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimo ir kontrolės programos biudžeto išlaidų vykdymo apyskaitą 2002-01-01 programos vykdymui 2001 metais gauta 4168,1 tūkst.Lt biudžeto asignavimų, t.y. 98,5 % sąmatoje numatytų lėšų (8 priedas). Kasinės

išlaidos sudarė 4168,1 tūkst.Lt, iš jų paprastosios išlaidos – 3936,1 tūkst.Lt, t.y. 64,9 tūkst.Lt mažiau nei patikslinta sąmata ir nepaprastosios išlaidos – 205,0 tūkst.Lt arba tiek, kiek patvirtinta patikslintoje išlaidų sąmatoje, bet 15,0 tūkst.Lt mažiau nei gauta asignavimų pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnį 2.4.3.1. Faktinių išlaidų 2001 metais padaryta iš viso 4194,8 tūkst.Lt arba 26,7 tūkst.Lt daugiau nei kasinių išlaidų, tačiau ne daugiau nei bendra sąmatoje patvirtinta asignavimų suma. Nepaprastųjų faktinių išlaidų padaryta 217,4 tūkst.Lt, t.y. 12,4 tūkst.Lt daugiau nei patikslinta sąmata bei kasinės išlaidos ir 27,4 tūkst.Lt daugiau nei gauta asignavimų (9 priedas).

Patikrinus “Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimo ir kontrolės” programai skirtų biudžeto lėšų panaudojimą, nustatyta, kad gauti asignavimai įtraukti į apskaitos registrus (Kreditų (asignavimų) ir išlaidų apskaitos knygas) ir pagal išlaidų funkcinės ir ekonominės klasifikacijos kodus teisingai atvaizduoti biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo apyskaitoje (Forma 2).

Plačiau apie 1.1. programai skirtų biudžeto lėšų naudojimą aprašyta 6, 7, 8 ir 9 ataskaitos skyriuose.

3.3. Veiklos, vykdančios programą, vertinimas taupumo, rezultatyvumo ir rezultatyvumo požiūriu

Ministerija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr.379 patvirtinta “Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo vertinimo tvarka” parengė “Teisingumo ministerijos metinę veiklos ataskaitą” (10 priedas). Ministerijoje, įgyvendinant Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimo ir kontrolės programą, prioritetiniu uždaviniu laikomas naujų kodeksų parengimas ir įgyvendinimas, teisėtvarkos institucijų reformos užbaigimas, nacionalinės teisinės pagalbos sukūrimas ir įgyvendinimas, pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių, taip pat civilinių teisių apsaugos stiprinimas, teisinių prielaidų bendradarbiavimui su kitomis valstybėmis teisingumo srityje sudarymas.

Pastebėjimas: Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimo ir kontrolės programa apima ir kitas Ministerijos vykdomas programas, kiek tai siejasi su Ministerijos darbuotojų išlaikymu ir kitomis bendrosiomis valdymo išlaidomis, tačiau programos aprašyme šis tikslas neatsispindi

Ministerijos strateginiame veiklos plane numatyti programos vertinimo kriterijai išreikšti kiekybiškai ir leidžia tiksliai įvertinti programos įvykdymo rezultatus, t.y. palyginti juos su programos tikslais bei uždaviniais.

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijai	Planuota įvykdyti 2001 m	Įvykdymas
1.	Peržiūrėti ir pateikti išvadas dėl teisės aktų projektų	2465	Pateikta išvadų-1064, Seimo pavedimai-451, Vyriausybės

			pavedimai-926.
2.	Piliečių skundų, prašymų, pasiūlymų nagrinėjimas	1685	2322
3.	Įstatymų projektų dėl tarptautinių konvencijų ir sutarčių ratifikavimo parengimas	5	8
4.	Naujų kodeksų projektų parengimas	Civilinio proceso kodeksas	Parengtas ir pateiktas Seimui
5.	Gyventojų teisinio švietimo programos sukūrimas ir įgyvendinimas	Ištirti gyventojų teisinių žinių poreikius	Įvykdyta

Pasiekti rezultatai atitinka programoje numatytus tikslus, kurie suderinti su Lietuvos Respublikos Vyriausybės strateginiais prioritetais, susijusiais ES ACQUIS programa ir kitomis programomis, todėl galima teigti, kad programa buvo vykdoma rezultatyviai.

Programos įgyvendinimui 2001 m. biudžete buvo numatyta 4233,0 tūkst.Lt asignavimų, gauta – 4168,1 tūkst.Lt. Lėšos buvo naudojamos pagal patvirtintą biudžeto išlaidų sąmatą taupiai ir racionaliai.

Ministerijos programos “Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimas ir kontrolė” 2001 m. išlaidų sąmatos sudarymas atitinka Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 1994-06-24 raštu Nr.48N patvirtintus išlaidų sąmatų rengimo bendruosius metodinius nurodymus.

Programos vykdymui skirtos biudžeto lėšos buvo naudojamos programoje numatytiems tikslams įgyvendinti pagal nustatyta tvarka patvirtintą programos išlaidų sąmatą.. Pasiekti rezultatai atitinka programoje numatytus tikslus ir uždavinius. Neteisėto ir neracionalaus biudžeto lėšų panaudojimo atvejų nenustatyta.

4. TEISMO ANTSTOLIŲ INSTITUCINĖS REFORMOS METMENŲ ĮGYVENDINIMAS (programos kodas 1.2)

Programos “Teismo antstolių institucinės reformos metmenų įgyvendinimas” (kodas 1.2) tikrinimą ištisiniu būdu, dokumentiniu metodu, taikant pokalbių su tikrinamaisiais, ataskaitų peržiūrų bei analitinės procedūros atliko kontrolierė J.Balionienė. Tikrinamasis laikotarpis – 2001 metai.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-12-27 nutarimu Nr.1484 patvirtinti programos “Teismų antstolių institucinės reformos metmenys” pagrindiniai tikslai bei kryptys:

- remiantis Vakarų Europos valstybių patirtimi, reformuoti 54 teismo antstolių kontorą, suteikiant antstoliams privačių asmenų, teikiančių profesines paslaugas, statusą;

- sukurti šiuolaikišką, veiksmingą, valstybės ir visuomenės poreikius tenkinantį teismų ir kitų institucijų sprendimų vykdymo procesą;
- įstatymiškai įtvirtinti principinę nuostatą, jog sprendimų, priimtų dėl privačių asmenų ginčo, vykdymo išlaidas atlygina ne Valstybė, o ginčo šalys, ir ją įgyvendinti. Sukurti šiuolaikišką, veiksmingą, valstybės ir visuomenės poreikius tenkinantį teismų bei kitų institucijų sprendimų vykdymo procesą.

Reformą numatoma įgyvendinti dviem etapais iki 2004 metų. Ją įgyvendinus, antstolių kontoros taps privačiomis ir jų administracinės išlaidos nebebus finansuojamos iš valstybės biudžeto.

Pirmajame etape rengiama teismo antstolių institucinės reformos teisinė bazė: Antstolių įstatymas, kiti teisės aktai, įtvirtinantys antstolių, kaip profesines paslaugas teikiančių asmenų, statusą. Lietuvos Respublikos Seimas 2000-10-10 priėmė Lietuvos Respublikos teismo antstolių įstatymą Nr.VIII-1993. Lietuvos Respublikos teismo antstolių įstatymas galios iki bus priimtas Lietuvos Respublikos antstolių įstatymas, kuriame įgyvendinant Teismo antstolių kontorų institucinę reformą, bus numatyta, jog teismo antstoliai yra savarankiškai veikiantys profesines paslaugas teikiantys asmenys. Pirmajame reformos etape sprendimų vykdymo kontrolė buvo pradėta pertvarkyti taip, kad tam tikrą laiką valstybė antstolių kontoroms garantuoja tik asignavimus darbo užmokesčiui bei minimalioms išlaidoms. Lietuvos Respublikos Seimo 2000-10-10 priimtame Lietuvos Respublikos teismo antstolių įstatymo įgyvendinimo įstatyme Nr.VIII-1994 nurodyta, kad nuo 2001 m. sausio 1 d. teismo antstolių kontorų veiklai finansuoti numatomi valstybės biudžeto asignavimai, atitinkamai antstolių kontorą atskiriant nuo apylinkių teismų. Teismo antstolių kontoroms skirtų asignavimų valdytojas – Teisingumo ministerija, kuri 2000-12-21 raštu Nr.05-0005315 miestų (rajonų) apylinkių teismams nurodė, kad nuo 2001-01-01 antstolių kontoros įgauna juridinį statusą ir jų finansavimą perima Teisingumo ministerija, todėl iki 2001-01-10 būtina pagal priėmimo-perdavimo aktus iš teismų balansų į antstolių kontorų balansus perduoti ilgalaikį ir trumpalaikį turtą, naudojamą antstolių kontorose, antstolių kontoros turi atidaryti banke biudžetinę sąskaitą, spręsti finansininko pareigybės klausimą.

4.1. Biudžeto išlaidų sąmatos sudarymas

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2001-01-10 nutarimu Nr.25 Ministerijos programos (kodas 01.02) “Teismų antstolių institucinės reformos metmenys” vykdymui 2001 m. patvirtino 8688,0 tūkst.Lt valstybės biudžeto asignavimų, iš kurių 8305,5 tūkst.Lt sumai buvo sudarytos ir laikinai ministerijos sekretoriaus pareigas einančio A.Barono patvirtintos teismo antstolių kontorų 2001 m. išlaidų sąmatos. Teismo antstolių kontorų 2001 m. išlaidų sąmatas pasirašė Ministerijos Finansų departamento direktorė G.Tumelienė, nors Finansų ministerijos 1994-06-24 rašto Nr.48N

18 p. nurodyta, kad pasirašytą sąmatos projektą finansuojančiai įstaigai pateikia įstaigų vadovai. Antstolių kontoros sąmatų projektų Ministerijai nepateikė. Finansų departamento direktorės G.Tumelienės pateiktame paaiškinime nurodyta, kad antstolių kontoras atskyrus nuo apylinkių teismų, daugelyje kontorų nebuvo finansininkų, todėl teismo antstolių kontorų 2001 išlaidų sąmatas teko sudaryti Ministerijos Teisinių institucijų ir Finansų departamentų specialistams (11 priedas). Minėtų sąmatų išlaidų paskaičiavimai atlikti pagal 2000 m. finansinės atskaitomybės duomenis. Likusiai 382,5 tūkst.Lt sumai minėtos programos vykdymui sudaryta centralizuotų lėšų 2001 m. išlaidų sąmata (12 priedas). Antstolių kontorų ir centralizuotų lėšų 2001 m sąmatų pagrindu sudaryta suvestinė programos “Teismų antstolių institucinės reformos metmenys” 2001 m. išlaidų sąmata (13 priedas).

4.2. Biudžeto lėšų naudojimas pagal patvirtintas sąmatas

Antstolių kontoros, atsiskaitydamos apie gautų lėšų panaudojimą 2001 m., Ministerijai pateikė Finansų ministro 2001-12-28 įsakymu Nr.346 nustatytos sudėties 2001 metų finansinę atskaitomybę. Ministerija sudarė suvestinę programos “Teismų antstolių institucinės reformos metmenys” (kodas 01.02) 2001 metų finansinę atskaitomybę (14 priedas).

Tikrinimu nustatyta, kad antstolių kontoros 2001 m. gavo (bei buvo apmokėtos išlaidos tiesiogiai iš valstybės išdo sąskaitos pagal pateiktas paraiškas) 8686,7 tūkst.Lt valstybės biudžeto asignavimų arba 381,2 tūkst.Lt daugiau, nei nurodyta Ministerijos – asignavimų valdytojo – patvirtintose ir tikrinimui pateiktose antstolių kontorų 2001 m. išlaidų sąmatose. Papildomai skirtus 381,2 tūkst.Lt biudžeto asignavimų (centralizuotos lėšos) antstolių kontoros 2001 metais naudojo be patikslintų ir nustatyta tvarka asignavimų valdytojo patvirtintų sąmatų, tuo pažeidžiant:

- tuo metu galiojusių Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991-12-09 nutarimu Nr.536 patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo bei vykdymo bendrųjų taisyklių 34 p. reikalavimą;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr.543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo tvarkos 17 p. reikalavimą;
- Finansų ministerijos 1994-06-24 rašto Nr.48N “Dėl biudžetinių įstaigų išlaidų sąmatų rengimo bendrųjų metodinių nurodymų” 2 p. nuostatą.

Antstolių kontoroms pervesti asignavimai įtraukti į Ministerijos apskaitos registrą Didžiąją knygą ir pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos kodus teisingai atvaizduoti suvestinėje programos “Teismų antstolių institucinės reformos metmenys” Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo apyskaitoje 2002-01-01 (Forma Nr.2). Pasirinktinai patikrinus 20 antstolių kontorų Ministerijai

pateiktas Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo apyskaitas 2002-01-01 (Forma Nr.2) bei Ministerijos pervestus asignavimus šioms antstolių kontoroms nustatyta, kad gautus asignavimus antstolių kontoros Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo apyskaitose 2002-01-01 (Forma Nr.2) nurodė teisingai (15 priedas). Nepanaudotas programos “Teismų antstolių institucinės reformos metmenys” vykdymui gautų biudžeto asignavimų likutis – 94,23 Lt – gražintas į valstybės biudžetą 2002-01-14, t.y. vėliau nei numatyta 1990-07-30 Biudžetinės sandaros įstatymo Nr.I-430 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) 32 straipsnio 1 punkte (16 priedas). Tikrinant darbo užmokesčiui skirtų lėšų panaudojimą, nustatyta, kad trylikoje antstolių kontorų darbo užmokesčio kasinės išlaidos viršijo patvirtintas 2001 m. sąmatas darbo užmokesčiui iš viso 15,3 tūkst.Lt. Plačiau šis klausimas išnagrinėtas ataskaitos skyriuje “Teisingumo ministerijos suvestinės finansinės atskaitomybės vertinimas”.

Antstolių kontorų pateiktose Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo apyskaitose 2002-01-01 (Forma Nr.2) nurodytų kasinių ir faktinių išlaidų atitikimas apskaitos registrų duomenims tikrintas nebuvo, kadangi antstolių kontoros buhalterinę apskaitą tvarko ir atskaitomybę sudaro savarankiškai.

Tikrinimu nustatyta, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-11-07 nutarimu Nr.1354 “Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998-07-09 nutarimo Nr.851 “Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuostatų patvirtinimo” dalinio pakeitimo ir 2000-11-07 nutarimu Nr.1355 “Dėl Teismų departamento prie Teisingumo ministerijos reorganizavimo projekto ir Teismų departamento prie Teisingumo ministerijos nuostatų patvirtinimo” bei Teisingumo ministro 2000-11-08 įsakymu Nr.227 “Dėl Teismų departamento prie Teisingumo ministerijos reorganizavimo” ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos sekretoriaus 2000-12-29 potvarkiu Nr.267 “Dėl turto perdavimo” Teismų departamentas prie Teisingumo ministerijos 2000-12-29 Priėmimo perdavimo aktais Ministerijai perdavė medžiagų už 7605,77 Lt bei griežtos atskaitomybės blankų už 144 Lt, iš viso už 7749,77 Lt. Šios medžiagos bei griežtos atskaitomybės blankai Didžiojoje knygoje (programa “Teismų antstolių institucinės reformos metmenys”) apskaityti neteisingai: debetuojuant 063 subsąskaitos “Medžiagos” debetą ir kredituojant 200 subsąskaitą “Išlaidos iš biudžeto” (17 priedas). Teisingumo ministerija 2001 metais nurašė Didžiosios knygos (programa “Teismų antstolių institucinės reformos metmenys”) 063 subsąskaitos “Medžiagos” debete apskaitytų medžiagų ir griežtos atskaitomybės blankų už 5097,38 Lt. Ši ūkinė operacija Didžiojoje knygoje užfiksuota kredituojant 063 subsąskaitą “Medžiagos” ir debetuojuant 200 subsąskaitą “Išlaidos iš biudžeto”. Didžiojoje knygoje bei Ministerijos sudarytame Išlaidų sąmatų vykdymo balanse 2002-01-01 neteisingai nurodytas 200 subsąskaitos išlaidų iš biudžeto likutis (–2,7 tūkst.Lt) (18 priedas). Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtintoje Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkoje nurodyta:

- iš kitų lėšų įsigytų ir iš paramos teikėjų gautų atsargų apskaita tvarkoma atskirai nuo iš biudžeto lėšomis įsigytų atsargų (99 p.);
- nemokamai gautų atsargų vertė įskaitoma į subsąskaitos 232 “Finansavimas iš kitų šaltinių” kreditą (266p., 266.2 p.);
- subsąskaitoje 201 “Išlaidos iš kitų šaltinių” apskaitomos biudžetinių įstaigų patirtos išlaidos, apmokėtos iš kitų biudžetų ar kitų šaltinių lėšomis. Metų pabaigoje asignavimų valdytojai išlaidas iš subsąskaitos 201 nurašo į subsąskaitos 232 debetą (244 p.);
- subsąskaitoje 200 “Išlaidos iš biudžeto” apskaitomos išlaidos, numatytos biudžeto išlaidų sąmatoje (237 p.);
- subsąskaita 200 kredituojama ją uždariant metų pabaigoje, debetuojuant subsąskaitą 230 “Finansavimas iš biudžeto” (galima nurašyti išlaidų sumą, ne didesnę už esančią 230 subsąskaitos kredite);
- kvitų knygelį, kelialapių apskaita tvarkoma užbalansinėje sąskaitoje 03 “Specialios paskirties ir numeruoti apskaitos blankai” (310 p.).

Pažymėtina, kad Ministerijos Didžiojoje knygoje nefiksuojama buhalterinių sąskaitų apyvarta nuo metų pradžios.

4.3. Veiklos, vykdančią programą, vertinimas taupumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu

Ministerijos 2001 m. strateginiame veiklos plane bei programos uždavinių įgyvendinimo rezultatų įvertinimo suvestinėje (Forma 3, patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2000-12-28 įsakymu Nr.349a) nustatyti tik kiekybiniai programos vertinimo kriterijai. Teisingumo ministerijos pateiktoje 2001 m. veiklos ataskaitoje nurodyti gauti rezultatai:

1. Įvykdytų bylų skaičius. Planuota, kad 2001 m. bus įvykdyta 380000 bylų. 2001 m. įvykdyta 409787 pateiktų vykdomųjų dokumentų.
2. Teismo antstolių institucinės reformos teisinės bazės parengimas. Parengtas Antstolių įstatymo projektas. Pažymėtina, kad Teisingumo ministerijos 2001 m. strateginiame veiklos plane bei metinėje veiklos ataskaitoje Lietuvos Respublikos antstolių įstatymo ir šio įstatymo įsigaliojimo įstatymo projektų parengimas taip pat numatytas ir kaip viena iš programos “Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimas ir kontrolė” įgyvendinimo priemonių (priemonės Nr.54).
3. Teismo antstolių kontorų atskyrimas nuo apylinkės teismų. 2001 m. planuota nuo apylinkės teismų atskirti 54 antstolių kontorą, atskirtos visos 54 antstolių kontoros.

4. Teismo antstolių organizacinio darbo patikrinimas. 2001 m. numatyta atlikti 17 teismo antstolių kontorų organizacinio darbo patikrinimų, atlikta 18 patikrinimų.

Atlikus programos vertinimą rezultatyvumo požiūriu, nustatyta, kad programos vykdymo vertinimui, numatyti kiekybiniai vertinimo kriterijai, kurie leidžia įvertinti programos rezultatus. Programos įvykdymo rezultatai atitinka numatytus programos tikslus bei uždavinius. Pažymėtina, kad teismo antstolių kontorų veikla 2001 m. tiesiogiai neįtakojė teismo antstolių reformos teisinės bazės sukūrimo. Lietuvos Respublikos antstolių įstatymo ir šio įstatymo įgyvendinimo įstatymo projektas parengtas, vykdančią programą „Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimas ir kontrolė“ tiesiogiai dalyvaujant Teisingumo ministerijai. Todėl manytume, kad Teismo antstolių institucinės reformos teisinės bazės parengimą būtų tikslingiau priskirti prie Teisingumo ministerijos 2001 m. vykdytos programos „Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimas ir kontrolė“ tikslų.

Programos „Teismų antstolių institucinės reformos metmenys“ suvestinės 2001 metų išlaidų sąmatos sudarymas atitinka Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 1994-06-24 raštu Nr.48N patvirtintus išlaidų sąmatų rengimo bendruosius metodinius nurodymus. Teismo antstolių kontoros 2001 m. be patikslintų ir nustatyta tvarka asignavimų valdytojo patvirtintų sąmatų naudojo 381,2 tūkst.Lt biudžeto asignavimų.

Suvestinė finansinė 1.2 programos atskaitomybė atspindi bendrą Teisingumo ministerijos ir jai pavaldžių teismo antstolių kontorų išlaidų sąmatų vykdymą 2002-01-01. Programos įvykdymo kiekybiniai rezultatai atitinka numatytus programos tikslus ir uždavinius. Ministerijoje biudžeto lėšų panaudojimas efektyvumo, taupumo ir teisėtumo požiūriu, vykdančią minėtą programą, vertintas nebuvo, kadangi skirti asignavimai buvo naudojami atskirose antstolių kontorose.

5. TEISMŲ MATERIALINĖS TECHNINĖS BAZĖS PLĖTOJIMAS IR KOMPIUTERIZAVIMAS

(programos kodas 1.4)

Programos „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ 2001 metų išlaidų sąmatos sudarymą bei biudžeto lėšų naudojimą išisiniu būdu, dokumentiniu metodu, taikant pokalbių su tikrinamaisiais, ataskaitų peržiūrų bei analitinės procedūras atliko kontrolierė J.Balionienė. Tikrinamasis laikotarpis - 2001 m.

Pereinant į naują teisinės sistemos reformos etapą, susijusį su Lietuvos integracija į Europos Sąjungos teisinę sistemą, Teisingumo ministerija vykdo Lietuvos Respublikos Vyriausybės numatytus strateginius prioritetus, susijusius su ES ACQUIS programa ir jos priemonių įgyvendinimu. Vykdančią vieną iš strateginių Vyriausybės tikslų – plėtoti informacinę visuomenę, ir siekiant padaryti ministerijos ir jai pavaldžių institucijų darbą efektyvesniu, būtinas

kompiuterizavimo lygio kėlimas ir informacinių sistemų diegimas. Taip būtų sudarytos palankesnės sąlygos informacijos keitimuisi tarp teismų ir kitų teisėtvarkos institucijų bei šių institucijų darbo viešumui užtikrinti. Programa “Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas” yra investicijų programa, numatanti 66 teismų aprūpinimą patalpomis, pagrindinėmis priemonėmis ir jų kompiuterizavimą. Programa yra tęstinė. Nustatyti programos “Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas” tikslai:

1. Sudaryti tinkamas teismų darbo sąlygas, atliekant teismo pastatų statybos ir remonto darbus, įrengiant darbo vietas.
2. Kompiuterizuoti teismus, siekiant užtikrinti bylų nagrinėjimo efektyvumą, patikimos informacijos gavimą laiku bei teismų darbo viešumą.

5.1. Biudžeto išlaidų sąmatos sudarymas

Lietuvos Respublikos Seimas 2000-12-19 2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu Nr.IX-89 Teisingumo ministerijai patvirtino 5698,0 tūkst.Lt biudžeto asignavimų nepaprastosioms išlaidoms, iš jų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-01-10 nutarimu Nr.25 programos “Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas” vykdymui patvirtinta 4688,0 tūkst.Lt biudžeto asignavimų. Pagal šią programą buvo numatyta finansuoti investicinius projektus:

1. Informacinės sistemos “Teismų kompiuterizavimas – LITEKO” kūrimas 1600,0 tūkst.Lt;
2. Marijampolės rajono apylinkės teismo pastato statyba - 2000, 0 tūkst.Lt;
3. Pagrindinių priemonių teismams įsigijimas - 288 tūkst.Lt;
4. Šalčininkų teismo pastato rekonstravimas - 800, 0 tūkst.Lt.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2001-03-30 nutarimu Nr.359 sumažino investicijas, skirtas Marijampolės rajono apylinkės teismo pastato statybai - 700,0 tūkst.Lt, Šalčininkų teismo pastato rekonstravimui - 300, 0 tūkst.Lt ir teismų pagrindinių priemonių įsigijimui – 88,0 tūkst.Lt (iš viso – 1088,0 tūkst.Lt). Lietuvos Respublikos 2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymu Nr.IX-454 Teisingumo ministerijai šios programos finansavimui buvo patvirtinta 3600,0 tūkst.Lt biudžeto asignavimų. Ministerija 2001-11-23 Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komitetui pateikė Lietuvos Respublikos 2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą (19 priedas). Pateiktame pasiūlyme nurodyta, kad Ministerija išnagrinėjo 2001 m. finansines galimybes ir siūlo, neviršijant bendrosios asignavimų apimties, sutaupyta pagal atskiras funkcijas ir programas (“Neteisėtais pareigūnų veiksmais padarytos moralinės ir materialinės žalos atlyginimas” (programos kodas 1.3) – 50,0 tūkst.Lt, “Hipotekų

registro plėtojimas” (programos kodas 2.2) - 140,0 tūkst.Lt, “Teisėkūros proceso ir įstatymų įgyvendinimo sistemos pagrindų sukūrimas” (programos kodas 4.4) - 80,0 tūkst.Lt, “Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimas” (programos kodas 3.2) – 800 tūkst.Lt) 1070 tūkst.Lt paprastųjų išlaidų perkelti į nepaprastąsias išlaidas Marijampolės rajono apylinkės teismo statybai finansuoti. Lietuvos Respublikos 2001-12-11 2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymu Nr.IX-641 bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-12-22 nutarimu Nr.1591 programos “Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas” vykdymui patvirtinta 4670,0 tūkst.Lt biudžeto asignavimų nepaprastosioms išlaidoms. Ministerija sudarė patikslintą 2001 metų programos “Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas” išlaidų sąmatą (20 priedas).

5.2. Biudžeto lėšų naudojimas pagal patvirtintas sąmatas

Ministerijos sudarytoje programos “Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas” Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo apyskaitoje 2002-01-01 (Forma Nr.2) nurodyta, kad Ministerija šios programos vykdymui 2001 m. gavo (bei buvo apmokėtos išlaidos tiesiogiai iš valstybės išdo sąskaitos pagal pateiktas paraiškas) 2870,0 tūkst.Lt statybai ir 1800,0 tūkst.Lt ilgalaikio turto įsigijimui, iš viso 4670,0 tūkst.Lt (21 priedas).

Tikrinimu nustatyta, kad Ministerija, nesivadovaudama Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo (1995-12-05, Nr.I-1113) 7 straipsnio reikalavimu, kuriame nurodyta, kad biudžetinės įstaigos yra finansuojamos iš valstybės biudžeto pagal asignavimo valdytojų patvirtintas sąmatas, be nustatyta tvarka patvirtintų 2001 m. išlaidų sąmatų 16 teismų ilgalaikio turto įsigijimui pervedė 142,5 tūkst.Lt, Marijampolės rajono apylinkės teismo statybai ir Šalčininkų teismo pastato rekonstrukcijai – 1374,5 tūkst.Lt, iš viso – 1517,0 tūkst.Lt (22,23 priedai).

Ministerija, vykdydama investicinį projektą “Teismų kompiuterizavimas”, kompiuterinės ir programinės įrangos pirkimus vykdė centralizuotu būdu. Teisingumo ministras G.Bartkus 2001-05-30 įsakymu Nr.96a sudarė viešojo pirkimo komisiją, kurią įpareigojo atvirojo konkurso būdu organizuoti kompiuterių ir programinės įrangos pirkimą iš programos “Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas” vykdymui skirtų lėšų.

Ministerija 2001-06-16 “Valstybės žinių” priede “Informaciniai pranešimai” Nr.48 paskelbė atvirą konkursą kompiuterinei ir programinei įrangai pirkti, kuris vyko 2001-08-22, vadovaujantis Ministerijos sekretoriaus R.Kūgio 2001-06-14 patvirtintais konkurso dokumentais. Viešojo pirkimo komisija, naudodama ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo nustatymo metodiką, pateiktą konkurso dokumentuose, 2001-09-18 posėdyje įvertino pateiktus konkursui pasiūlymus ir atvirojo konkurso “Kompiuterinė ir programinė įranga” nugalėtojais paskelbė UAB “Sonex

kompiuteriai” (kompiuteriai su standartine programine įranga) ir UAB “Elsis” (lazeriniai spausdintuvai).

Ministerija laikotarpyje nuo 2001-09-20 iki 2001-11-27 pagal 2001-09-20 sudarytą sutartį Nr.20010920 UAB “Sonex kompiuteriai” pervedė 1066102,86 Lt, pagal 2001-09-26 sutartį Nr.C-20010926-TM-01 UAB “Elsis” pervesta 164639,74Lt, iš viso – 1230742,60 Lt (24 priedas).

Teisingumo ministro V.Markevičiaus 2001-09-27 įsakymu Nr.201 paskirta komisija, atsižvelgdama į Teismų departamento prie Teisingumo ministerijos pateiktus duomenis apie teismų turimą kompiuterinę įrangą, 2001-10-16 posėdyje sudarė nupirkto kompiuterinės įrangos (300 kompiuterių ir 120 spausdintuvų) paskirstymo teismams sąrašus, kuriuos patvirtino teisingumo ministras V.Markevičius. UAB “Sonex kompiuteriai” ir UAB “Elsis” pagal perdavimo-priėmimo aktus kompiuterinę įrangą pristatė tiesiogiai teismams. Perdavimo-priėmimo aktai įforminti teisingai, perduota kompiuterinė įrangą atitinka sutartyse nurodytą kompiuterinės įrangos specifikaciją, kiekį ir kompiuterinės įrangos paskirstymo sąrašus pagal atskirus teismus, kuriuos 2001-10-16 patvirtino teisingumo ministras V.Markevičius.

Ministerija 2001 m. gruodžio mėnesį papildomai organizavo 2 atviruosius konkursus kompiuterinei technikai, programinei įrangai ir orgtechnikai įsigyti. Iš programos “Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas” vykdymui skirtų biudžeto asignavimų Ministerija konkursus laimėjusioms UAB “Sonex kompiuteriai” ir UAB “Minolta Baltia” pagal sudarytas sutartis 2001 m. gruodžio mėnesį pervedė 383483,36 Lt (24 priedas). Tikrinimu nustatyta, kad Ministerijoje 2001 m. UAB “Sonex kompiuteriai” įsigytos kompiuterinės įrangos apskaityta už 1425974 Lt, t.y. 57,78 Lt daugiau, negu apmokėta pagal pateiktas sąskaitas-faktūras, iš UAB “Elsis” įsigytos kompiuterinės įrangos apskaityta už 164640,00 Lt, t.y. 0,26 Lt daugiau, negu apmokėta (24, 25 priedas). Finansų departamento direktorės pavaduotoja P.Šriubšienė pateikė paaiškinimą, kuriame nurodė, kad, apskaitant iš UAB “Sonex kompiuteriai” ir UAB “Elsis” įsigytą kompiuterinę įrangą, 58,04 Lt skirtumas tarp apmokėjimo ir pajamavimo susidarė dėl kompiuterių ir spausdintuvų kainos apvalinimo iki sveiko skaičiaus (26 priedas). Kompiuterinę įrangą ir orgtechniką UAB “Sonex kompiuteriai” (86 kompiuteriai) ir UAB “Minolta Baltia” (10 lazerinių spausdintuvų, 1 kopijavimo aparatas) pagal perdavimo-priėmimo aktus perdavė teismams (27 priedas). Ministerija iš įvairių tiekėjų ne konkurso būdu 2001 m. iš programos “Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas” vykdymui skirtų lėšų įsigijo ir perdavė teismams ilgalaikio turto už 43287,41 Lt (48 priedas). Nesivadovaujant Lietuvos Respublikos finansų ministro 2000-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtintos biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 29 punkto nurodymu, kad ilgalaikio turto vertė apskaitoje rodoma litais be centų, Teisingumo ministerijoje 2001 m. iš įmonės “Sanubers”, UAB “Biuro mašinų pasaulis” ir UAB “Klaipėdos baldų prekyba” įsigyto ilgalaikio turto vertė į apskaitą įtraukta litais su centais (29 priedas).

5.3. Veiklos, vykdančios programą, vertinimas taupumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu

Ministerija pateiktoje metinės veiklos ataskaitoje nurodė vien tik kiekybinius programos „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ vykdymo vertinimo kriterijus, pagal kuriuos programos vykdymą galima vertinti tik rezultatyvumo požiūriu:

- kompiuterizuotų darbo vietų skaičius. Planuota 2001 metais teismuose įrengti 150 darbo vietų. Įgyvendinant Lietuvos teismų kompiuterizavimo projektą (LITEKO) 2001 m. teismams nupirkta 386 kompiuteriai su programine įranga, 130 spausdintuvų;
- naujai įrengtų darbo vietų skaičius (naujai pastatytų ar suremontuotų ir aprūpintų baldais). Ministerijos 2001 metų strateginiame plane numatyta, kad 2001 metais užbaigus Marijampolės rajono apylinkės teismo pastato statybą bendras plotas padidės nuo 538 iki 3266 kv.m., Šalčininkų rajono apylinkės teismo – nuo 320 iki 938 kv.m. teismuose papildomai bus įrengtos 46 naujos darbo vietos. Dėl lėšų trūkumo Marijampolės ir Šalčininkų rajonų apylinkės teismų pastatų statyba ir rekonstrukcija nebaigta.

Programos „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ 2001 metų išlaidų sąmatos sudarymas atitinka LR finansų ministerijos 1994-06-24 raštu Nr.48N patvirtintus išlaidų sąmatų rengimo bendruosius metodinius nurodymus.

Ministerija, nesivadovaudama Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo (1995-12-05, Nr.I-113) 7 straipsniu, tuo metu galiojusių Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991-12-09 nutarimu Nr.536 patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo bei vykdymo bendrųjų taisyklių 34 p., 2001-05-14 nutarimu Nr.543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo tvarkos 17 p. reikalavimu, be nustatyta tvarka patvirtintų 2001 m. išlaidų sąmatų teismams ilgalaikio turto įsigijimui ir pastatų statybai bei rekonstrukcijai 2001 m iš viso pervadė 1517,0 tūkst.Lt.

Vertinant programos „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ vykdymą rezultatyvumo požiūriu, nustatyta, kad numatyti programos 2001 m. tikslai:

- vykdančios teismų kompiuterizavimo programą (LITEKO) pasiekti pilnai;
- sudarant tinkamas teismų darbo sąlygas, atliekant teismo pastatų statybos ir remonto darbus, įrengiant darbo vietas dėl lėšų trūkumo Marijampolės ir Šalčininkų rajonų apylinkės teismų pastatų statybai ir rekonstrukcijai neįgyvendinti.

Atsižvelgiant į tai, kad iš programos „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ vykdymui skirtų lėšų įsigyta kompiuterinė technika leidžia pakelti darbo

našumą teismuose bei sudaro sąlygas informacinei sistemai, kuri sujungs 66 teismų duomenų bazes, užtikrins teismų darbo efektyvumą ir informacijos viešumą, sukurti, manome, kad lėšos teismų kompiuterizavimo programos (LITEKO) vykdymui panaudotos efektyviai, tai yra programos tikslai pasiekti mažiausiomis sąnaudomis.

6. GRYNI PINIGAI KASOJE

Tikrinimą, atrankos būdu (2001 m. I ketv.), faktiniu ir dokumentiniu metodu, taikant skaičiavimo, inspektavimo, dokumentų tikrinimo ir stebėjimo procedūras atliko vyresnioji kontrolierė V.Jasevičiūtė.

Kasos operacijas ir kasos dokumentų apskaitą Ministerijoje vykdo vyresn. specialistė S.Kriščiūnienė, su kuria sudaryta visiškos materialinės atsakomybės sutartis. Ministerijos kasoje 2002-03-07 atlikus grynujų pinigų inventorizaciją, trūkumo ar pertekliaus nenustatyta.

Ministerijoje kasos operacijos atliekamos buhalterijos patalpose, t.y. nėra kasos patalpų įrengtų vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. vasario 17 d. nutarimu Nr.179 patvirtintų Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių 20 p. reikalavimais. Be to pažeidžiant minėtų taisyklių 25 punkto reikalavimą, Ministerijos vyresniosios specialistės S.Kriščiūnienės, vykdančios kasininkės pareigas, kasmetinių atostogų metu Ministro įsakymu laikinai vykdyti kasinko pareigas nebuvo pavesta kitam Ministerijos darbuotojui. Faktiškai tuo metu kasos operacijas atliko vyresnioji specialistė J.Smailienė (30 priedai).

Atrankos būdu patikrinus 2001 m. sausio – kovo mėn. kasos operacijas, nustatyta, kad visi dokumentai įtraukti į kasos knygą, iš banko gauti pinigai laiku ir teisingai užpajamuoti kasoje, sumos atitinka banko išrašus. Visi grynujų pinigų gavimą ir išlaidas patvirtinantys įrašai atitinka faktiškai gautas sumas ir padarytas išlaidas.

Tikrinimu nustatyta, kad kasos operacijos apskaitomos Ministerijos buhalterijoje sudaromame memorialiniame orderyje, kuriame registruojamos visos einamojo mėnesio ūkinės operacijos chronologine tvarka. Atskiras kasos operacijų apskaitos registras nėra sudaromas, taigi Ministerijoje nevedama analitinė kasos operacijų apskaita ir pasibaigus apyskaitiniam laikotarpiui (mėnesio, metų pabaigoje) apskaitos registre nesumuojama bendra kasos operacijų apyvarta ir neapskaičiuojamas 120 sąskaitos likutis, kaip tai numatyta Finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtitoje Biudžetinių įstaigų apskaitos tvarkoje. Mėnesio pabaigoje duomenys į Didžiąją knygą įrašomi iš atskirų memorialinių orderių, kuriuose paprastai būna suregistruotos kelių dienų ūkinės operacijos ir kurie neatitinka biudžetinėse įstaigose naudojamų nustatytos formos memorialinių orderių. Kasos operacijų apskaita nekompiuterizuota.

Ministerijoje kasos operacijos atliekamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintomis Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklėmis,

išskyrus šių taisyklių 20, 25 p.p., tačiau Ministerijoje taikoma kasos operacijų buhalterinė apskaita neatitinka nustatytos Biudžetinių įstaigų apskaitos tvarkos ir nėra informatyvi.

7. LĖŠOS SĄSKAITOSE BANKE

Tikrinimą, atrankos būdu (2001 m. I pusm.), faktiniu ir dokumentiniu metodu, taikant skaičiavimo, dokumentų tikrinimo ir darbuotojų apklausos procedūras atliko vyresnioji kontrolierė V.Jasevičiūtė.

Ministerijos pateiktos pažymos duomenimis 2001 metais Ministerija turėjo sąskaitas bankuose (31 priedas). Ministerija biudžeto lėšas laiko banko sąskaitoje Nr., šių lėšų banko operacijų buhalterinė apskaita vykdoma 100 – oje subsąskaitoje. Tikrinimu nustatyta, kad sąskaitos įrašai yra tikri ir teisingi, banko išrašų apyvartos ir likučiai sutampa su apskaitos duomenimis, sąskaitos išrašai atitinka mokėjimo pavedimus. Neteisėtų ir netikslingų banko operacijų nenustatyta. Gautos įplaukos ir padarytos išmokos pagrįstos pateisinančiais apskaitos dokumentais. Pažymėtina, kad Ministerijoje banko operacijos apskaitomos memorialiniuose orderiuose, kuriuose registruojamos visos einamojo mėnesio ūkinės operacijos chronologine tvarka. Atskiras banko operacijų apskaitos registras nėra sudaromas, taigi Ministerijoje nevedama analitinė banko operacijų apskaita ir pasibaigus apyskaitiniam laikotarpiui (mėnesio, metų pabaigoje) apskaitos registre nesusumuojama bendra banko operacijų apyvarta ir neapskaičiuojamas 100 sąskaitos likutis, kaip tai numatyta Finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtintoje Biudžetinių įstaigų apskaitos tvarkoje. Ministerijoje banko operacijų apskaita nekompiuterizuota.

Tikrinimo metu neteisėtų ar netikslingų biudžeto lėšų panaudojimo atvejų nenustatyta., tačiau Ministerijoje taikoma banko operacijų buhalterinė apskaita neatitinka nustatytos Biudžetinių įstaigų apskaitos tvarkos.

8. TURTAS IR JO APSKAITA

Turtą ir jo apskaitą ištisiniu būdu, dokumentiniu metodu taikant pokalbių su tikrinamaisiais, ataskaitų peržiūrų bei analitines procedūras tikrino kontrolierė J.Balionienė. Tikrinamasis laikotarpis 2001 m.

Ministerija pakeitė 2001 m. programai “Teisėsaugos organų sistemos koordinavimas ir kontrolė” (programos kodas 1.1) skirtų asignavimų paskirtį pagal ekonominę klasifikaciją: pagal 2001-12-29 patikslintą 2001 m. išlaidų sąmatą nepaprastosioms išlaidoms skirta 205,0 tūkst.Lt (7 priedas). Ministerija pateikė šios programos Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto judėjimo 2001 m. apyskaitą (Forma Nr.5), kurioje nurodyta, kad 2001 m. ilgalaikio turto įsigyta už 344,3 tūkst.Lt (8 priedas). Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2002-01-01 apyskaitos (Forma Nr.2)

duomenimis ilgalaikio turto įsigijimo faktinės išlaidos - 217,4 tūkst.Lt, t.y. 12,4 tūkst.Lt daugiau, negu kasinės išlaidos (8 priedas). Finansų departamento vyr. specialistės J.Smailienės tikrinimui pateiktame paaiškinime nurodyta, kad skirtumas susidarė todėl, kad už kompiuterius, gautus ir užpajamuotus 2001 m. iš UAB “Sonex kompiuteriai” buvo sumokėta 2000 m. gruodžio 29 d. (32 priedas).

Ministerija 2001 m. gruodžio mėnesį surengė 2 atviruosius konkursus kompiuterinei ir kopijavimo įrangai įsigyti. Konkursą kompiuterinei technikai įsigyti laimėjo UAB “Sonex kompiuteriai”, su kuria 2001-12-10 buvo sudaryta pirkimo-pardavimo sutartis Nr.20010205/1. Ministerija (programa 1.1) iš UAB “Sonex kompiuteriai” įsigijo kompiuterinės ir programinės įrangos iš viso už 132640 Lt (33 priedas). Iš konkursą (kopijavimo aparatai ir spausdintuvai) laimėjusių UAB “Minolta Baltia” ir UAB “Elsis” įsigyta 1 kopijavimo aparatas už 11870 Lt ir 2 spausdintuvai už 8580 Lt (33 priedas). Ministerija iš programos “Teisėsaugos organų sistemos koordinavimas ir kontrolė” vykdymui skirtų nepaprastųjų lėšų centralizuotu būdu įsigijo kompiuterinės ir kopijavimo įrangos iš viso už 153090 Lt.

Iš kitų tiekėjų ne konkurso būdu 2001 m. ilgalaikio turto įsigyta už 51850 Lt (33 priedas). Iš programai “Teisėsaugos organų sistemos koordinavimas ir kontrolė” (programos kodas 1.1) skirtų lėšų nepaprastosioms išlaidoms Ministerija įsigijo ilgalaikio turto iš viso už 205,0 tūkst.Lt.

Ministerija 2001 m. iš Vidaus reikalų ministerijos pagal perdavimo-priėmimo aktą neatlygintinai gavo kompiuterinės įrangos už 26885 Lt (33 priedas).

Ministerija iš Hipotekos įstaigų specialiųjų lėšų ir lėšų, skirtų programos “Valstybės garantuojama teisinė pagalba” finansavimui įsigijo kompiuterinės įrangos ir orgtechnikos už 99995 Lt, kuri perkelta (2001-03-27, 2001-12-28 buhalterinės pažymos) į Ministerijos balansą (programa “Teisėsaugos organų sistemos koordinavimas ir kontrolė”) (34, 35 priedai).

Vadovaujantis teisingumo ministro G.Bartkaus 2001-04-05 įsakymais Nr.62 ir Nr.63 Ministerija pagal perdavimo-priėmimo aktus Lazdijų rajono ir Varėnos rajono antstolių kontoroms perdavė automobilius Škoda Felicija (pradinė vertė 36536 Lt) ir VW Vento (pradinė vertė 45863Lt). Trakų antstolių kontorai perduota ilgalaikio turto už 1974 Lt. Iš viso antstolių kontoroms perduota ilgalaikio turto už 84373 Lt (36, 37 priedai).

Ministerija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996-11-20 nutarimu Nr.1374 2001-01-19 UAB “Žvėryno ūkis” perdavė bendro naudojimo patalpas (452,61 kv.m) Birutės g. 56, Vilniuje, kurių pradinė vertė – 7689 Lt (38 priedas). Iš viso Ministerija 2001 m. perdavė ilgalaikio turto už 92062 Lt.

Ministerija 2001 m. iš biudžeto lėšų įsigijo trumpalaikio turto už 13,4 tūkst. Lt (8 priedas). Pagal perdavimo-priėmimo aktus kitoms įstaigoms trumpalaikio turto perduota už 1154,55

Lt. Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto judėjimo 2001 m. apyskaitoje (Forma Nr.6) nurodyta, kad trumpalaikio turto kitoms biudžetinėms įstaigoms perduota už 1,1 tūkst.Lt.

Ministerija 2002-12-28 mažaverčio ir greitai susidėvinčio inventoriaus nurašymo aktu Nr.7 nurašė trumpalaikio turto už 30716,82 Lt (39 priedas). Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto judėjimo 2001 m. apyskaitoje (Forma Nr.6) nurodyta, kad trumpalaikio turto nurašyta iš viso už 30,8 tūkst.Lt. Šis turtas, kaip nurodyta nurašymo akte, buvo nenaudojamas, sugedęs, sulūžęs, moraliai pasenęs ir todėl sunaikintas ir išmestas į šiukšlių konteinerį. Mažaverčio ir greitai susidėvinčio inventoriaus nurašymo aktą Nr.7 pasirašė komisija, sudaryta Teisingumo ministerijos sekretoriaus R.Kūgio 2001-10-01 potvarkiu Nr.222 “Dėl inventorizacinės komisijos sudarymo”. Minėtame potvarkyje nurodyta, kad komisija sudaryta ilgalaikio ir trumpalaikio turto, medžiagų, atsargų inventorizacijai atlikti (40 priedas). Ilgalaikio ir trumpalaikio turto, atsargų ir medžiagų, kuro, prekių reprezentacijai, griežtos atskaitomybės blankų inventorizavimo ir nurašymo komisija sudaryta teisingumo ministro V.Markevičiaus 2001-09-27 įsakymu Nr.199 (41 priedas).

Ministerijos sekretoriaus R.Kūgio 2001-10-01 potvarkiu Nr.222 sudaryta ilgalaikio ir trumpalaikio turto, medžiagų, atsargų inventorizacijos komisija 2001-10-22 būklei atliko ilgalaikio ir trumpalaikio turto, medžiagų, atsargų inventorizaciją. Inventorizacijos metu trūkumo ar pertekliaus nenustatyta.

Teisingumo ministro J.Prapiesčio 1994-12-08 įsakymu Nr.77 patvirtinti ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai neviršija maksimalių teisės aktais nustatytų ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvų. Ilgalaikio turto nusidėvėjimas skaičiuojamas vieną kartą per metus pagal gruodžio 31 d. būklę.

Ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998-12-22 nutarimą Nr.1482 “Dėl negyvenamųjų patalpų perdavimo”, 2000-02-01 perdavimo–priėmimo aktu iš Panevėžio miesto savivaldybės yra perėmusi valdyti ir naudoti patikėjimo teise 151,77 kv.m. bendrojo ploto negyvenamąsias patalpas, esančias Panevėžyje, Savanorių a. 12. Minėtame nutarime nurodytos negyvenamosios patalpos, esančios Kaune, M.K.Čiurlionio g. 33, perdavimo–priėmimo aktu nėra perimtos.

Ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-04-19 nutarimą Nr.445 “Dėl negyvenamųjų patalpų perdavimo”, iš Valstybės įmonės valstybės turto fondo 2000-05-31 perdavimo ir priėmimo aktais yra perėmusi valdyti ir naudoti patikėjimo teise negyvenamąsias patalpas: Jogailos g.11/A.Smetonos g. 2, Vilniuje (381,06 kv. m.), Odminių g. 3, Vilniuje (330,86 kv. m.), S.Batoro g. 41, Vilniuje (19,3 kv. m.), J.Gruodžio g. Nr.18, Kaune (304,96 kv. m.), J.Gruodžio g. Nr.20, Kaune (45,13 kv. m.), J.Gruodžio g. Nr.22, Kaune (38,52 kv. m.), Vytauto g. 146, Šiauliuose (24,15 kv.m). Ministerija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-10-17 nutarimu Nr.1231 2001-11-22 turto perdavimo ir priėmimo aktu Nr.01-01

patalpas Vytauto g. 146, Šiauliuose (24,15 kv.m) perdavė Teismo antstolių kontorai prie Šiaulių miesto apylinkės teismo.

Tikrinimu nustatyta, kad iš aukščiau minėtų perdavimo–priėmimo aktais priimtų negyvenamųjų patalpų, Ministerija patalpų Odminių g. 3, Vilniuje (330,86 kv. m., įsigijimo vertė 96886 Lt), S.Batoro g. 41, Vilniuje (19,3 kv. m., įsigijimo vertė 4513 Lt), Jogailos g.11/A.Smetonos g. 2, Vilniuje (381,06 kv. m., įsigijimo vertė 96078 Lt) neapskaitė apskaitos registruose ir neatvaizdavo 2001 m. finansinėje atskaitomybėje (42 priedas). Tokiu būdu Ministerijos finansų departamento direktorė G.Tumelienė neužtikrino 2001 m. finansinės atskaitomybės duomenų teisingumo, kaip numatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. kovo 31 d. nutarimu Nr.205 patvirtintų Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų 19 punkte.

Ministerijos Finansų departamento direktorės pavaduotoja P.Šriubšienė ir vyr. specialistė J.Smailienė tikrinimo metu 2002-05-24 surašė buhalterinę pažymą Nr.5 ir minėtą turtą, t.y. patalpas, kurių bendra vertė 197477 Lt, įtraukė į Ministerijos buhalterinę apskaitą. (43 priedas).

Ministerijai pagal perdavimo-priėmimo aktus perimant minėtas patalpas, kartu buvo perduotos ir patalpų nuomos sutartys, sudarytos su atitinkamomis Advokatų kontoromis. Galiojusio Civilinio kodekso 311 straipsnyje nurodyta, kad išnuomoto turto nuosavybės teisei perėjus iš vienos valstybinės organizacijos (nuomotojo) kitai, nuomos sutartis lieka galioti. Tokiu būdu, pagal galiojančias patalpų nuomos sutartis advokatų kontoros privalėjo Ministerijai mokėti nuomos mokesčių sutartyse nustatyta tvarka bei dydžiais.

Tikrinimo metu nustatyta, kad pagal 1995-03-15 nuomos sutartį Panevėžio advokatų kontora 2000-2001 metais patalpų nuomos mokesčių mokėjo į Ministerijos biudžetinių lėšų sąskaitą, iš kurios Ministerija gautas lėšas pervedė į Bendrojo butų privatizavimo fondo sąskaitą. Vilniaus I-oji advokatų kontora, Vilniaus II-oji advokatų kontora, N.Vilnios advokatų kontora, Kauno advokatų ir Šiaulių advokatų kontora 2000-2001 metais patalpų nuomos mokesčio Ministerijai nemokėjo. Teisingumo ministerijos sekretoriaus J.Akstino paaiškinime, nurodyta, kad Vilniaus I-oji advokatų kontora, Vilniaus II-oji advokatų kontora ir Kauno advokatų kontora patalpų nuomos mokesčių mokėjo į Bendrojo butų privatizavimo fondo atsiskaitomąją sąskaitą. (44 priedas). N.Vilnios advokatų kontora ir Lietuvos advokatų taryba iš viso nemokėjo. Lietuvos advokatų taryba 2002-05-24 mokėjimo pavedimu Nr.106 į Ministerijos biudžetinę sąskaitą už patalpų nuomą pervedė 16823,28 Lt. Gautas lėšas Ministerija 2002-05-31 pervedė į valstybės biudžetą (45,46 priedai). Ministerija (tikrinimo metu) 2002-05-23 raštu Nr.05-0202036 N.Vilnios advokatų kontorai nurodė jų įsiskolinimą už patalpų nuomą sumokėti į Ministerijos atsiskaitomąją sąskaitą (47 priedas).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-28 nutarimu Nr.579 patvirtintų ir galiojusių iki 2001-05-19 įstaigų ir organizacijų, finansuojamų iš Lietuvos valstybės biudžeto, nebiudžetinių lėšų sudarymo ir naudojimo taisyklių 7 ir 10 punktuose nurodyta, kad biudžetinės

įstaigos, turinčios nebiudžetinių lėšų kasmet sudaro pajamų ir išlaidų sąmatas bei banko įstaigoje atidaro specialiųjų lėšų sąskaitą. Pažymėtina, kad Ministerija pajamų iš patalpų nuomos neplanavo, nesudarė 2001 m. specialiųjų lėšų pajamų ir išlaidų sąmatos ir neatidarė atskiros nebiudžetinių lėšų sąskaitos banko įstaigoje.

Turtas, kurį Teisingumo ministerija įsigijo 2001 m. iš biudžeto lėšų, (programa „Teisėsaugos organų sistemos koordinavimas ir kontrolė“) užpajamuotas visas ir laiku, visi turto judėjimo atvejai apskaityti teisingai ir parodyti apskaitoje.

Ministerija Išlaidų sąmatų vykdymo balanse 2002-01-01 neapskaitė perduoto ilgalaikio turto už 197477 Lt ir tuo būdu neužtikrino 2001 m. finansinės atskaitomybės duomenų teisingumo. Tikrinimo metu šis turtas įtrauktas į Ministerijos buhalterinę apskaitą.

9. IŠLAIDOS DARBO APMOKĖJIMUI

Tikrinimą, atrankos būdu (2001 m. I pusm.), faktiniu ir dokumentiniu metodu, taikant skaičiavimo, dokumentų tikrinimo, darbuotojų apklausos ir analitinės procedūras atliko vyresnioji kontrolierė V.Jasevičiūtė.

Tikrinamuoju laikotarpiu Ministerijoje nuo 2001-01-01 iki 2001-07-01 atlyginimai darbuotojams buvo nustatyti vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 29 d. nutarimu Nr. 499 „Dėl valstybinės valdžios, valstybės valdymo ir teisėsaugos organų vadovų bei kitų pareigūnų laikinos bandomosios darbo apmokėjimo tvarkos“ bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 08 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ su vėlesniais pakeitimais. Ministerijos struktūra ir etatų sąrašas patvirtinti Teisingumo ministro įsakymais. 2001 metų pradžiai Ministerijos struktūroje buvo patvirtinta 113 etatinių vienetų. Ministerijos darbuotojams nustatyti tarnybinių atlyginimų koeficientai bei priedai atitinka tuo metu galiojusių teisės aktų reikalavimus. Nuo 2001 m. spalio 1 d. darbo užmokesčio dydis Ministerijos darbuotojams apskaičiuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymu.

Pagal Teisingumo ministro 2001-01-10 patvirtintą 1.1. programos „Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimas ir kontrolė“ (sąmatoje – Teisėsaugos organų sistemos koordinavimas ir kontrolė) 2001 metų biudžeto išlaidų sąmatą Ministerijos darbuotojų darbo užmokesčiui numatyta skirti 2827,0 tūkst.Lt bei pagal 2001-12-29 patikslintą programos išlaidų sąmatą darbo užmokesčiui skirta 2602,0 tūkst.Lt (6,7 priedai). Tuo tarpu Ministerijos 2001 metų darbo užmokesčio dydis, apskaičiuotas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ministerijos ir Finansų ministerijos 1991 12 10 raštu Nr. 07-2258/08-18 patvirtinta „Valstybinių organų darbo apmokėjimo fondo apskaičiavimo tvarka“ ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Socialinės apsaugos ministerijos 1993 07 29/30 aktu Nr. 53/07-1655 patvirtinta

“Laikina biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo tvarka” bei remiantis Teisingumo ministro 2001 01 30 įsakymu Nr. 20 patvirtintu Ministerijos etatų sąrašu, sudaro 2247,5 tūkst.Lt arba 579,5 tūkst.Lt mažiau nei patvirtinta pradinėje programos išlaidų sąmatoje ir 354,5 tūkst.Lt mažiau nei patikslintoje sąmatoje. Tokiu būdu Ministerija, skyrė daugiau lėšų nei priklauso teisės aktų numatyta tvarka, Ministerijos darbuotojų 2001 metų darbo užmokesčiui, bei dalį lėšų, t.y. 225 tūkst.Lt, skyrė kitoms išlaidoms ir ilgalaikiam turtui įsigyti (6,7,48 priedai).

Tikrinant darbo užmokesčiui skirtų lėšų panaudojimo teisėtumą, nustatyta, kad 2001 metais Ministerijos darbuotojams buvo skirta 17250,00 Lt materialinių pašalpų (49 priedas). Pašalpos Ministerijos darbuotojams buvo skiriamos remiantis darbuotojų prašymais, Ministerijos sekretoriaus potvarkiais ir vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, reglamentuojančiais pašalpų skyrimą (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-06-14 nutarimo Nr.717 “Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, susijusių su materialinių pašalpų mokėjimu, dalinio pakeitimo” 3, 4 punktu, kuriais iš dalies pakeistas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 29 d. nutarimo Nr. 499 “Dėl valstybinės valdžios, valstybės valdymo ir teisėsaugos organų vadovų bei kitų pareigūnų laikinos bandomosios darbo apmokėjimo tvarkos“ 4.3.3. punktas bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 08 d. nutarimo Nr. 511 “Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ su vėlesniais pakeitimais 10 punktas).

Ministerijos darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos, numatytos Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimo ir kontrolės programoje, apskaičiuotos neprisilaikant Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ministerijos ir Finansų ministerijos nustatytos Valstybinių organų darbo apmokėjimo fondo apskaičiavimo tvarkos ir Laikinos biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo tvarkos.

Patikrinus Ministerijos darbuotojų darbo užmokesčiui skirtų biudžeto lėšų panaudojimo teisėtumą, pažeidimų nenustatyta.

10. TEISINGUMO MINISTERIJOS SUVESTINĖS FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS VERTINIMAS

Tikrinimą ištisiniu būdu, dokumentiniu metodu, naudojant pokalbių su tikrinamaisiais, ataskaitų peržiūrų bei analitinės tikrinimo procedūras atliko vyresnioji kontrolierė V.Jasevičiūtė, tikrinamasis laikotarpis – 2001 metai.

Suvestinės 2001 metų metinės finansinės atskaitomybės sudarymo teisingumas buvo įvertintas atlikus Ministerijos vykdytų 1.1 Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimas ir kontrolė, 1.2 Teismo antstolių institucinės reformos metmenų įgyvendinimas, 1.4 Teismų

materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas programoms panaudotų valstybės biudžeto asignavimų buhalterinės apskaitos patikrinimą, finansinės atskaitomybės sudarymo teisingumo tikrinimą; patikrinus, ar finansinėje atskaitomybėje pateikta patikima informacija, ar naudojant asignavimus nebuvo pažeisti galiojančių teisės aktų reikalavimai. Be to, buvo atliktas likusių 8 Ministerijos 2001 m. vykdytų programų finansinės atskaitomybės vertinimas formaliai ir aritmetiškai bei jos atitikimas nustatytai tvarkai (50 priedas).

Išanalizavus valstybės biudžeto lėšų panaudojimą 2001 metais pagal visas 11 Ministerijos vykdytų programų, nustatyta, kad asignavimai panaudoti neviršijant programoms patvirtintų asignavimų. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr.1591 “Dėl 2001 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo” Ministerijai patvirtintas 2001 metų Lietuvos Respublikos Valstybės biudžeto asignavimų paskirstymas pagal programas buvo tikslinamas. Minėtu nutarimu Ministerijai buvo patvirtinta 31728,0 tūkst.Lt biudžeto asignavimų, iš jų paprastosioms išlaidoms skirta 26348,0 tūkst.Lt, t.sk. darbo užmokesčiui 13540,0 tūkst.Lt ir nepaprastosioms išlaidoms skirta 5380,0 tūkst.Lt. Patikslinus Ministerijai skirtų biudžeto asignavimų planą paprastosioms išlaidoms numatyta skirti 25982,0 tūkst. Lt, t.y. 366,0 tūkst. Lt mažiau, darbo užmokesčiui – 13221,0 tūkst.Lt, t.y. 319,0 tūkst.Lt mažiau ir nepaprastosioms išlaidoms 5746,0 tūkst.Lt, t.y. 366,0 daugiau nei patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-12-22 nutarimu Nr.1591. Nepaprastųjų išlaidų, daugiau nei patvirtinta minėtu nutarimu buvo skirta Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimo ir kontrolės programai – 205,0 tūkst.Lt, Naujų tyrimo metodų įdiegimo ir ekspertinės praktikos programai - 66,0 tūkst.Lt, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos programai - 75,0 tūkst.Lt bei Atstovavimo Europos žmogaus teisių teisme programai vykdyti 20,0 tūkst.Lt (51 priedas).

Ministerija apie, programoms vykdyti skirtų biudžeto asignavimų pagal ekonominę klasifikaciją pakeitimus informavo Finansų ministeriją, tačiau papildomai skirdama lėšų iš sutaupytų paprastųjų išlaidų pagrindiniam kapitalui įsigyti, Ministerija nenurodė investicinio projekto, kuriam numatyta skirti lėšų, pavadinimo bei šio projekto ryšio su asignavimų valdytojo vykdoma programa, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 88 punkte.

Ministerija 2001 metais iš Valstybės biudžeto iš viso gavo 31281,0 tūkst. Lt asignavimų, tame skaičiuje 25733,5 tūkst. Lt paprastųjų išlaidų, iš jų 13181,4 tūkst. Lt darbo užmokesčiui bei 5547,4 tūkst. Lt nepaprastųjų išlaidų. Lyginant su patikslintu asignavimų planu gauta 98,5 proc. Finansų ministerija 2001 metais neskyrė 447,0 tūkst. Lt. Ministerija 2001 metais programų vykdymui panaudojo 31280,9 tūkst. Lt asignavimų, t.y. liko nepanaudota 0,1 tūkst.Lt, kurie buvo skirti Teismo antstolių institucinės reformos metmenų įgyvendinimo programai (50

priedas). Be to, tikrinimu nustatyta, kad 2002 m. sausio 1 d. Ministerijoje 131 subsąskaitos debete buvo 10,8 tūkst.Lt (1 priedas). Ši likutį sudarė dvejose Ministerijos turimose banko mokėjimo kortelėse esančios lėšos. Biudžeto lėšos, skirtos komandiruočių išlaidoms į korteles buvo pervestos 2001-09-28:

- 3989,30 Lt į kortelę Nr. 4570 4570 0604 6878, iš kurių 2001 metais buvo panaudota 1647,96 Lt (programa Nr. 1.1);
- 3236,64 Lt į kortelę Nr. 4570 4570 0601 4501 (programa Nr. 1.1);
- 5232,50 Lt į kortelę Nr. 4570 4570 0601 4501 (programa Nr. 5.1).

Iš viso metų pabaigoje liko nepanaudota 10820,68 Lt Ministerijos turimose banko mokėjimo kortelėse esančių lėšų (52 priedas). Ministerijos sudarytoje 2001 metų suvestinėje finansinėje atskaitomybėje 10,8 tūkst.Lt, pervesti į mokėjimo korteles, atvaizduoti 1.01.3.10 straipsnio “Komandiruočių išlaidos” kasinėse išlaidose. Ministerija šias lėšas grąžino į valstybės biudžetą tik 2002-01-15, gavusi 2002 metų biudžeto išlaidų sąmatoje numatytus asignavimus. Tokiu būdu, Ministerija nesivadovavo Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 154 punktu ir nepanaudotų 10820,68 Lt mokėjimo kortelių pinigų likučio neįskaitė į Ministerijos biudžetinę sąskaitą ir jais nesumažino 2001 metų biudžeto išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnio 1.01.3.10 kasinių išlaidų bei, pažeisdama Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymo 32 str. 1 p. reikalavimus ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2002-01-11 rašte Nr. 03-09-0200307 “Dėl 2001 metų valstybės biudžeto išlaidų sąmatų įvykdymo metinės ir 2002 metų ketvirtinės suvestinės atskaitomybės sudarymo ir pateikimo” numatytą tvarką, 10820,68 Lt (1.1. programos – 5588,18 Lt, 5.1. programos – 5232,50 Lt) iki 2002 m. sausio 10 d. negrąžino į Valstybės išdo sąskaitą (53 priedas).

Patikrinus Ministerijos pavaldžių įstaigų pateiktą finansinę 2001 metų atskaitomybę, nustatyta, kad 13 antstolių kontorų prie apylinkių teismų ir 2 apylinkių teismų hipotekos skyriai pateikė biudžeto išlaidų sąmatų įvykdymo apyskaitas, kuriose kasinės darbo užmokesčio išlaidos viršija atitinkamose sąmatose patvirtintas lėšas darbo užmokesčiui iš viso 16,1 tūkst.Lt (54 priedas). Vykdamas Teismo antstolių institucinės reformos metmenų įgyvendinimo programą darbo užmokesčio išlaidos pagal atskiras sąmatas viršytos 15,3 tūkst.Lt bei vykdamas Hipotekų registro plėtojimo programą – 0,8 tūkst.Lt. Įstaigos, viršijusios darbo užmokesčiui skirtus asignavimus, pateiktuose paaiškinimuose daugumoje atvejų viršijimo priežastimi nurodo nepakankamą finansavimą ar lėšų trūkumą, nors faktiškai iš biudžeto buvo gauti visi sąmatose numatyti asignavimai darbo užmokesčiui. Įstaigų, išvardytų priede vadovai nesivadovavo Biudžeto sandaros įstatymo (1990-07-30 Nr.I-430 su vėlesniais pakeitimais) 6 straipsnio 1 dalimi, kuri nurodo, kad asignavimų sumos darbo užmokesčio išlaidoms yra maksimalios, be to vadovaujantis Lietuvos Respublikos Biudžetinių įstaigų įstatymo (1995-12-05 Nr.I-1113 su vėlesniais pakeitimais) 8

straipsnio reikalavimais Valstybės ir savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojai, taip pat jiems pavaldžių biudžetinių įstaigų vadovai, pažeidę biudžetų asignavimų paskirstymo ir naudojimo tvarką, atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus bei vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymo 7 straipsnio reikalavimu asignavimų valdytojai įstatymų nustatyta tvarka atsako už savo vadovaujamų ir pavaldžių institucijų išlaidų sąmatų vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų.

Ministerijos sudarytame suvestiniame Biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo balanse (Forma 1) neatvaizduota ilgalaikio turto už 197,5 tūkst.Lt (žr. ataskaitos 8 skyriuje).

Ministerijos pateikta 2001 metų suvestinė finansinė atskaitomybė iš esmės atitinka Finansų ministerijos nustatytą biudžeto lėšomis išlaikomų įstaigų ir organizacijų balansų ir apyskaitų sudarymo tvarką, tačiau joje pastebėtos kai kurios klaidos ir netikslumai.

IŠVADA

Mes, Valstybės kontrolės Finansinio audito 2-ojo departamento vyresnioji kontrolierė Vilmantė Jasevičiūtė ir kontrolierė Jolanta Balionienė atlikome Teisingumo ministerijos 2001 metų finansinės atskaitomybės tikrinimą ir asignavimų naudojimo programoms (Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimas ir kontrolė, Teismo antstolių institucinės reformos metmenų įgyvendinimas, Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas) vykdyti vertinimą. Tikrinimas buvo atliktas vadovaujantis Valstybės kontrolės įstatymu, Biudžeto sandaros įstatymu, tikrinamuoju laikotarpiu galiojusi Buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymu, kitais Lietuvos Respublikos įstatymais ir teisės aktais, reglamentuojančiais įstaigos veiklą ir apskaitos tvarkymą biudžetinėse įstaigose.

Tikrinimą planavome ir atlikome taip, kad pagrįstai įsitikintume ir gautume pakankamus bei patikimus įrodymus, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų netikslumų ir klaidų. Tikrinimo metu atrankos būdu nagrinėjome pirminius dokumentus ir apskaitos registrus. Tikrinimo metu buvo įvertinti apskaitos principai bei įvertintas bendras finansinės atskaitomybės atitikimas galiojančių teisės aktų reikalavimams. Buvo ištirta ir įvertinta vidaus kontrolės būklė.

Už metinės finansinės atskaitomybės teisingumą atsakinga Ministerijos vadovybė.

Atlikus 2001 metais patvirtintų programų Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimas ir kontrolė, Teismo antstolių institucinės reformos metmenų įgyvendinimas, Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas veiklos vertinimą, nustatyta, kad strateginiai veiklos planai ir programos parengtos prisilaikant galiojančių teisės aktų reikalavimų, nurodant programų tikslus, uždavinius, vertinimo kriterijus ir priemones programoms įgyvendinti.

Atliktas tikrinimas suteikia pakankamą pagrindą nuomonei pareikšti.

1. Ministerija apskaitos registruose neapskaitė ir 2001 m. Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo balanse neatvaizdavo Ministerijai perduoto ilgalaikio turto, kurio bendra vertė 197477 Lt. Ministerija neapskaitytą turtą įtraukė į apskaitą 2002-05-24;

2. vykdamas Teismo antstolių institucinės reformos metmenų įgyvendinimo programą darbo užmokesčio išlaidos pagal atskiras sąmatas viršytos 15,3 tūkst. Lt, vykdamas Hipotekų registro plėtojimo programą – 0,8 tūkst. Lt

3. Ministerijoje taikomi buhalterinės apskaitos principai nepilnai atitinka Finansų ministerijos nustatytą Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarką.

Mūsų nuomone, išskyrus nurodytas klaidas ir neatitikimus, finansinė atskaitomybė visais reikšmingais atžvilgiais teisingai atspindi 2001m. gruodžio 31 d. finansinę būklę ir yra parengta Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nustatyta tvarka. Pastebėtos klaidos ir netikslumai yra nereikšmingi ir neturi įtakos informacijos vartotojų sprendimams.

Finansinio audito 2-ojo departamento direktorė

Vida Atraškienė

Vyresnioji kontrolierė

Vilmantė Jasevičiūtė

Kontrolierė

Jolanta Balionienė

Susipažino:

Teisingumo ministras

Vytautas Markevičius

Finansų departamento direktorė

Gertrūda Tumelienė